

Nr 7.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 211 § utsökningslagen m. m.

Genom en den 5 februari 1954 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 69, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

1) **L a g** om ändrad lydelse av 211 § utsökningslagen.

Härigenom förordnas, att 211 § utsökningslagen¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

211 §.

Nöjes ej part åt överexekutors beslut i utsökningsmål, äge däröver i hovrätten sig besvära; och åligger det överexekutor, då slutligt utslag gives eller auktion å fast egendom av honom hållen är, att tillika meddela underrättelse om vad vid ändrings sökande iakttagas bör samt äventyret, om det försummas.

Nöjes ej part åt överexekutors beslut i utsökningsmål, äge däröver i hovrätten sig besvära. *Har beslutet meddelats av Konungens befallningshavande i län, som hör under skilda hovrätter, skall fullföljd ske i den hovrätt, till vilken målet kan hänföras på grund av belägenheten inom dess domkrets av utmätningmans tjänstgöringsområde, av fast egendom, som målet berör eller vars köpeskilling eller avkastning är i fråga, eller av ort för verkställighets- eller handräckningsåtgärd. Kan hovrätts behörighet ej sålunda bestämmas, skall fullföljd ske, om den mot vilken åtgärd sökts har att svara i tvistemål i allmänhet vid domstol inom länet, i den hovrätt under vil-*

¹ Senaste lydelse se SFS 1946: 814.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

ken domstolen hör och eljest i den hovrätt under vilken den stad hör, där Konungens befallningshavande har sitt säte. Det åligger överexekutor, då slutligt utslag gives eller auktion å fast egendom av honom hållen är, att tillika meddela underrättelse om vad vid ändrings sökande iakttagas bör samt äventyret, om det försummas. Vad Konungens befallningshavande i fall då länet hör under skilda hovrätter angivit om behörig hovrätt skall lända till efterrättelse.

Över utslag ————— talan däremot.

Ej må ————— utmättningsman behörig.

Om klagan ————— i 221 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1954.

2) Lag

om ändrad lydelse av 6 § lagen den 12 juni 1885 (nr 27) angående lösdrivares behandling.

Härigenom förordnas, att 6 § lagen den 12 juni 1885 angående lösdrivares behandling¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

6 §.

Vill någon söka ändring i Konungens befallningshavandes utslag, varigenom han blivit dömd till tvångsarbete, äger han inom två veckor från den dag, då utslaget blivit avkunnat, till Konungens befallningshavande inkomma med sina till hovrätten ställda besvär. Behöver klaganden biträde vid besvärens författande, foge

Vill någon söka ändring i Konungens befallningshavandes utslag, varigenom han blivit dömd till tvångsarbete, äger han inom två veckor från den dag, då utslaget blivit avkunnat, till Konungens befallningshavande inkomma med sina till hovrätten ställda besvär. Hör län under skilda hovrätter, skola besvären ställas till

¹ Senaste lydelse se SFS 1946:875

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

Konungens befallningshavande anstalt att det erhålles.

den hovrätt, under vilken den stad hör, där Konungens befallningshavande har sitt säte. Behöver klaganden biträde vid besvärens författande, foga Konungens befallningshavande anstalt att det erhålles.

Finnes besvärstalan — — — hörande handlingar.

Konungens befallningshavande — — — fri fot.

Konungens befallningshavandes — — — blivit ådömt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1954.

3) Lag

angående ändrad lydelse av 83 § lagen den 14 juni 1918 (nr 422) om fattigvården.

Härigenom förordnas, att 83 § lagen den 14 juni 1918 om fattigvården¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

83 §.

Den, som vill söka ändring i Konungens befallningshavandes utslag i mål rörande ådömande av tvångsarbete enligt 75 §, äger att till Konungens befallningshavande inkomma med sina till hovrätten ställda besvär, om han är häktad, inom två veckor från den dag, då beslutet för honom avkunnades, men i annat fall inom samma tid från den dag, då beslutet delgavs honom. Finnes besvärstalan ej vara fullföljd på föreskrivet sätt eller inom rätt tid, skall den av Konungens befallningshavande avvisas. Om fullföljd av talan mot beslutet gälle vad nyss sagts; dock skall

Den, som vill söka ändring i Konungens befallningshavandes utslag i mål rörande ådömande av tvångsarbete enligt 75 §, äger att till Konungens befallningshavande inkomma med sina till hovrätten ställda besvär, om han är häktad, inom två veckor från den dag, då beslutet för honom avkunnades, men i annat fall inom samma tid från den dag, då beslutet delgavs honom. *Hör län under skilda hovrätter, skola besvären ställas till den hovrätt, under vilken den stad hör, där Konungens befallningshavande har sitt säte.* Finnes besvärstalan ej vara fullföljd på före-

¹ Senaste lydelse se SFS 1946: 876.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

besvärstiden räknas från det klaganden erhöill del av beslutet. Avvisas ej besvärstalan, skall Konungens befallningshavande så fort ske kan till hovrätten insända besvären tillika med vederbörandes yttrande, om anledning förekommit att sådant infordra, ävensom eget utlåtande och Konungens befallningshavandes protokoll och utslag samt övriga till målet hörande handlingar.

skrivet sätt eller inom rätt tid, skall den av Konungens befallningshavande avvisas. Om fullföljd av talan mot beslutet gälle vad nyss sagts; dock skall besvärstiden räknas från det klaganden erhöill del av beslutet. Avvisas ej besvärstalan, skall Konungens befallningshavande så fort ske kan till hovrätten insända besvären tillika med vederbörandes yttrande, om anledning förekommit att sådant infordra, ävensom eget utlåtande och Konungens befallningshavandes protokoll och utslag samt övriga till målet hörande handlingar.

I sammanhang ————— tilldelad varning.

Vid klagan ————— viss tid.

Behöver häktad ————— det erhålles.

Denna lag träder i kraft den 1 juli
1954.

4) F ö r o r d n i n g

angående ändrad lydelse av 60 § förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt.

Härigenom förordnas, att 60 § förordningen den 6 juni 1941 om arvsskatt och gåvoskatt¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

60 §.

Vill någon föra talan mot beslut i skatteärende, har han att till beskattningsmyndigheten inkomma med sina till hovrätten ställda besvär; besvär må anföras, förutom av enskild part, av advokatfiskalen vid hovrätten.

Vill någon föra talan mot beslut i skatteärende, har han att till beskattningsmyndigheten inkomma med sina till hovrätten ställda besvär. Är länsstyrelse i län, som hör under skilda hovrätter, beskattningsmyndighet, skola besvären ställas till den hov-

¹ Senaste lydelse se SFS 1946:826.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

rätt, under vilken den del av länet hör, där den skattskyldige var mantalsskriven, när skattskyldigheten inträdde, eller, om han då ej var mantalsskriven inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades; i fråga om juridisk person vare för hovrättens behörighet bestämmande, var styrelsen eller förvaltningen hade sitt säte, när skattskyldigheten inträdde. Besvär må anföras, förutom av enskild part, av advokatfiskalen vid hovrätten.

Innefattar beslut — — — tillkomma hovrätten.

Då besvär — — — — — över besvären.

Över beslut — — — — — vitets utdömande.

*Denna förordning träder i kraft
den 1 juli 1954.*

I en av f. d. expeditionschefen C. G. Bruno såsom särskilt tillkallad utredningsman den 30 september 1952 avgiven promemoria angående ändrad domkretsindelning för vissa hovrätter (stencilrad) har föreslagits den jämkningen av domkretsområdet för hovrätten för Nedre Norrland att till denna hovrätt skall från Svea hovrätt överflyttas viss del av Gävleborgs län, nämligen Hälsingland, medan återstoden av länet, d. v. s. Gästrikland, fortfarande skall höra till Svea hovrätt. I vissa fall fullföljes talan mot beslut av länsstyrelse till hovrätt. För att en uppdelning av ett län på skilda hovrätter skall kunna genomföras erfordras vissa författningsändringar. Förslag till sådana har framlagts av utredningsmannen i promemorian.

Av promemorian framgår, att fullföljd från länsstyrelse till hovrätt förekommer i tre olika arter av ärenden, nämligen utsökningsmål, mål rörande tvångsarbete och gåvoskattemål.

Enligt 1 § utsökningslagen är länsstyrelsen överexekutor för länets landsbygd och även för länets städer utan magistrat, om icke Kungl. Maj:ts förordnat annan att vara överexekutor i staden. Överexekutor har enligt 200 § att pröva fullföljd talan mot utmätningssmans förfarande i mål enligt utsökningslagen. I anslutning härtill må ock nämnas, att enligt 13 § införselagen vad i utsökningslagen är stadgat om klagan i fråga om utmätningssmans förfarande skall i tillämpliga delar gälla beträffande införsel. Härutöver handlägger överexekutor vissa ärenden såsom första instans, t. ex. frågor om

verkställighet av vissa domar och verkställighet av skiljedom, vissa ärenden rörande exekutiv auktion och fördelning av köpeskilling samt ansökningar om kvarstad, skingringsförbud, reseförbud och annan handräckning. Enligt 211 § utsökningslagen äger part, som ej nöjes åt överexekutors beslut i utsökningsmål, att däröver anföra besvär i hovrätten. Det åligger överexekutor att, då slutligt utslag gives eller auktion å fast egendom hållits av överexekutor, tillika meddela fullföljdshänvisning. Besvärerna skall enligt 213 och 214 §§ ingivas eller insändas till överexekutor som, därest besvärstalan ej finnes fullföljd på föreskrivet sätt eller inom rätt tid, enligt 217 § har att avvisa densamma. Även mot dylikt beslut må besvärstalan föras i hovrätten. Avvisas ej besvärstalan, har överexekutor att utan dröjsmål till hovrätten insända till målet hörande handlingar.

Enligt lösdrivarlagen kan lösdrivare ådömas *tvångsarbete*. Beslutanderätten i detta hänseende tillkommer länsstyrelse och i vissa fall polis-kammare. Enligt 6 § lösdrivarlagen gäller, att den som vill söka ändring i länsstyrelsens utslag, varigenom han blivit dömd till tvångsarbete, äger att till länsstyrelsen inkomma med sina till hovrätten ställda besvär. Finnes besvärstalan ej vara fullföljd på föreskrivet sätt eller inom rätt tid, skall den av länsstyrelsen avvisas, för vilket fall talan må fullföljas på sätt nyss sagts. Avvisas ej besvärstalan, skall länsstyrelsen till hovrätten insända till målet hörande handlingar. Det åligger enligt 5 § länsstyrelsen att tillställa den dömde skriftligt utslag med åtecknad fullständig besvärshänvisning.

Tvångsarbete kan av länsstyrelse åläggas jämväl med stöd av 75 § fattigvårdslagen och 72 § barnavårdslagen. För nu avsedda fall gäller enligt 83 § fattigvårdslagen och 85 § 1 mom. barnavårdslagen fullföljdsbestämmelser av samma innehåll som de nyss återgivna reglerna i 6 § lösdrivarlagen.

Vid fastställande av *gåvoskatt* är enligt 44 § arvsskatteförordningen länsstyrelsen beskattningsmyndighet. Länsstyrelsen har ock att pröva vissa frågor om eftergift och återvinning av gåvoskatt. Enligt 60 § gäller, att den som vill fullfölja talan mot länsstyrelsens beslut har att till denna inkomma med sina till hovrätten ställda besvär. I 19, 20 och 37 §§ kvarlåtenskaps-skatteförordningen meddelas bestämmelser, varigenom motsvarande ordning gäller i fråga om kvarlåtenskapskatt för gåva och för livförsäkring, till vilken förmånstagare insatts.

Av den lämnade redogörelsen för de fall, då talan mot länsstyrelsens avgörande skulle fullföljas i hovrätt, framginge, har utredningsmannen uttalat, att talan alltid skulle föras i form av besvär som skulle ingivas eller insändas till länsstyrelsen och av denna, tillika med övriga handlingar i målet, vidarebefordras till hovrätten. På grund härav vore det tydligt, att ett läns uppdelning på olika hovrätter saknade varje betydelse för de enskilda parterna vid besvärstalans anhängiggörande. Jämväl i fråga om besvärstalans utförande i hovrätten syntes förändringen komma att sakna egentlig betydelse, enär besvärerna i det stora flertalet fall avgjordes efter föredragning av handlingarna.

Enklast och redigast vore enligt utredningsmannens mening att föreskriva, att talan skulle fullföljas till den hovrätt, under vilken den stad hörde, vari länsstyrelsen hade sitt säte. Denna linje borde också följas beträffande besvärstalan enligt 6 § lösdrivarlagen samt 83 § fattigvårdslagen och 85 § barnavårdslagen. En stor del av det klientel, varom här vore fråga, saknade nämligen sådan anknytning till viss del av länet att anledning funnes låta något annat än länsstyrelsens belägenhet bestämma rättsmedelsforum.

I övriga fall lämpade sig nyssnämnda regel mindre väl. Utsökningsmålen kunde i allmänhet lokaliseras till viss ort inom länet. Så vore i första hand fallet beträffande exekutiva auktioner å fast egendom och vad därmed ägde samband samt klagan över utmätning eller annan åtgärd av utmätningsman. Men även i flertalet av de fall, där länsstyrelsen direkt hade att besluta, kunde målet hänföras till viss ort inom länet, vare sig denna nu vore mantalsskrivnings- eller bostadsorten för den, mot vilken åtgärden riktades, eller förvaringsplatsen för den kvarstadsbelagda eller på annat sätt berörda egendomen. I alla dessa fall vore en naturlig regel, att den hovrätt förklarades behörig, som, i händelse ärendet från början skolat anhängiggöras hos utmätningsman, blivit behörig. Det syntes dock kunna inträffa, att ett utsökningsmål icke läte sig anknyta till viss ort inom länet. I sådana fall borde regeln bli den, att talan skulle fullföljas till den hovrätt, under vilken den stad lydde, där länsstyrelsen hade sitt säte.

I ärende angående skatt för gåva torde den regel om länsstyrelses behörighet, som återfunnes i 44 § jämförd med 2 § arvsskatteförordningen och som innehölle att behörigheten bestämdes av gåvotagarens mantalsskrivningsort vid skattskyldighetens inträde, böra erhålla motsvarande tillämpning beträffande hovrätts behörighet i fråga om mål som fullföljdes från länsstyrelse. Därigenom bleve, i likhet med vad nu vore fallet, prövningen av besvär i de av länsstyrelsen handlagda gåvoskatteärendena och de av underrätter inom länet handlagda arvsskatteärendena, alltefter ärendenas lokala anknytning, fortfarande förbehållen en och samma hovrätt. Detsamma borde gälla ärenden om kvarlåtenskapsskatt för gåva.

Över promemorian har efter remiss utlåtanden avgivits av *Svea hovrätt, hovrätten för Nedre Norrland, hovrätten för Övre Norrland, riksåklagarämbetet, länsstyrelserna i Gävleborgs och Västernorrlands län, statskontoret, styrelsen för föreningen Sveriges stadsdomare* samt *styrelsen för Sveriges advokatsamfund. Styrelsen för föreningen Sveriges häradsövdingar*, som beretts tillfälle yttra sig i ärendet, har ej inkommit med något utlåtande.

Flertalet remissinstanser har biträtt eller lämnat utan erinran de allmänna synpunkter utredningsmannen anfört på frågan att låta ett län till skilda delar lyda under olika hovrätter. Ingen remissinstans har ställt sig i princip helt avvisande till en sådan ordning. Däremot har några av de hörda myndigheterna understrukit, att en uppdelning ej borde genomföras utan mycket tungt vägande skäl.

Föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg, har vid lagrådsremissen anfört bl. a. följande.

»Beträffande innehållet av erforderliga regler om hovrätts behörighet ansluter jag mig i princip till det förslag utredningsmannen framlagt.

Utredningsmannens grundtanke att utsökningsmål bör fullföljas i den hovrätt, under vilken den ort lyder, dit målet kan lokaliseras, synes lämpligen kunna komma till uttryck i lagtexten genom att i 211 § utsökningslagen införes ett stadgande av det innehållet, att om beslut meddelats av länsstyrelsen i län, som hör under skilda hovrätter, fullföljd skall ske i den hovrätt, till vilken målet kan hänföras på grund av belägenheten inom dess domkrets av utmätningmans tjänstgöringsområde, av fast egendom, som målet berör eller vars köpeskilling eller avkastning är i fråga, eller av ort för verkställighets- eller handräkningsåtgärd. För vissa fall — t. ex. stundom då fråga är om reseförbud — torde dock en regel av nu angivet innehåll knappast vara till fyllest. Jag föreslår därför en supplementär föreskrift, att om hovrätts behörighet ej kan bestämmas enligt nyss angivna stadgande, fullföljd skall ske, om den mot vilken åtgärd sökts har att svara i tvistemål i allmänhet vid domstol inom länet, i den hovrätt under vilken domstolen hör och eljest i den hovrätt under vilken den stad lyder, där länsstyrelsen har sitt säte. Det synes icke kunna undvikas att någon gång tvekan kan uppstå vilken hovrätt som enligt de nu förordade reglerna är behörig fullföljdsinstans. För att undvika att i sådant fall delade meningar i forumfrågan mellan länsstyrelsen och hovrätten skall kunna vålla komplikationer får jag vidare förordade införande av en föreskrift av den innebörden att länsstyrelsens i fullföljdshänvisningen lämnade besked om fullföljdsinstansen skall bli bindande.

Vidare bör såväl i 6 § lösdrivarlagen som i 83 § fattigvårdslagen införas den bestämmelsen, att om län hör under skilda hovrätter, besvären skall ställas till den hovrätt, under vilken den stad lyder, där länsstyrelsen har sitt säte. På grund av hänvisning i 85 § barnavårdslagen blir regeln tillämplig även på de fall enligt nämnda lag som nu är i fråga.

Slutligen torde i 60 § arvsskatteförordningen böra upptagas stadganden att besvären skall ställas till den hovrätt, under vilken den del av länet lyder, där den skattskyldige var mantalsskriven när skattskyldigheten inträdde, eller, om han ej då var mantalsskriven inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades. Och i fråga om juridisk person bör för hovrättens behörighet vara bestämmande var styrelsen eller förvaltningen hade sitt säte, när skattskyldigheten inträdde. I tillämpliga delar kommer dessa regler på grund av hänvisning i 37 § kvarlåtenskapsskatteförordningen att gälla även för ärenden om kvarlåtenskapsskatt för gåva och för livförsäkring, till vilken förmånstagare insatts.

Författningsändringarna torde böra träda i kraft den 1 juli 1954. Särskild övergångsbestämmelse synes ej erforderlig. De administrativa över-

gångsregler, som kan finnas behövlige vid en uppdelning av ett län på flera hovrätter, får meddelas i samband med beslutet om uppdelning.»

Lagrådet har lämnat förslagen utan erinran.

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,
att förevarande proposition, nr 69, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 26 februari 1954.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Lindblom, Olofsson, Lodenius, fru Sjöström-Bengtsson, herr Björnberg, fru Wallentheim och herr Ollén;

från andra kammaren: herrar Rylander, Landgren, Gezelius, Hedqvist, Östrand, Andersson i Björkäng, Jacobsson i Sala och Larsson i Stockholm.
